

skrb za umiruće. Prioritetni problemi odnose se na svakodnevnu skrb za stariju teško bolesnu, nepokretnu ili polupokretnu osobu, skrb za dementnu i psihički oboljelu osobu i skrb za umirućeg starijeg čovjeka. Organizacijske poteškoće u skrbi za starije osobe su teritorijalna udaljenost pojedinih kućanstava, prijevoz starije nepokretne osobe u ustanovu socijalne skrbi i problem koordinacije u skrbi za starije osobe.

Nakon provedenog projekta dani su i neki prijedlozi na nacionalnoj i gradskoj razini kako bi se unaprijedila skrb za starije osobe. Na nacionalnoj razini predlaže se osnivanje dnevnih centara, nekih od oblika zajedničkog stanovanja uz skrb, mobilnih timova u skrbi. Dani su i prijedlozi kako zbrinuti psihogerijatrijskog bolesnika nakon otpuštanja

iz bolnice, kako riješiti palijativnu skrb, udomiteljstvo, patronažu, njegu u kući, radnu terapiju. Na gradskoj razini predlaže se uvođenje referenta za skrb o starijim osobama, tzv. *case managera*, uvođenje novih savjetovaništa, organiziranje prijevoza od kuće do dnevnog boravka ili drugih lokacija gdje se provode društvene, kulturne i sportske aktivnosti, organiziranje mobilnih timova za njegu u kući i pomoć u kući prema stvarnim potrebama te mobilnih timova za palijativnu skrb, sistematiziranje radno terapijskih timova u domovima za starije i nemoćne osobe i drugo.

Detaljnije informacije o predavanjima s tribine „Gradska slika zdravlja“ kao i knjigu „Skrb za starije osobe u Gradu Zagrebu“ mogu se naći na internetskoj stranici Zavoda za javno zdravstvo „Dr. Andrija

Štampar“ – www.stampar.hr.

Zavod za javno zdravstvo „Dr. Andrija Štampar“ u okviru Službe za promicanje zdravlja najavio je nove programe za 2009. godinu: Radimo zdravo i Zdravstveno prosvjeđivanje, u sklopu koga su se već počele provoditi zdravstvene radionice po četvrtima Zagreba. Otvoren je telefon 01/4696-176 namijenjen savjetovaništu za zdravlje unutar koga će građani moći postavljati pitanja o zdravlju liječnicima, defektolozima, višim radnim terapeutima i kineziolozima svaki utorak i četvrtak od 12 do 15 sati. Nadalje, unutar Zavoda za javno zdravstvo „Dr. Andrija Štampar“ u 2009. godini u planu je osnivanje nove Službe za mentalno zdravlje.

Stela Vračan, dr. med.

Služba za promicanje zdravlja, Zavod za javno zdravstvo „Dr. Andrija Štampar“

JAVNO ZDRAVSTVO

Radionica „Mladi i alkohol“

Rezultati ESPAD-ovog istraživanja, provedenog 2007. godine u 35 zemalja, kojim je bilo obuhvaćeno 6328 učenika prvih i drugih razreda srednjih škola, ukazali su na zabrinjavajući trend porasta učestalosti i opsega pijenja kod djevojčica, upola većeg nego kod dječaka toga uzrasta. Pritom valja naglasiti kako dječaci najčešće piju pivo, a djevojčice žestoka pića. Gotovo 4% od istraživanjem obuhvaćene populacije mladih moralo se liječiti ili je jednom ili više puta završilo na hitnim ispiranjima želuca i drugim oblicima trijeznjenja.

Drugo istraživanje, provedeno među učenicima sedmih i osmih razreda osnovnih škola te prvih i drugih razreda srednjih škola u Međimurskoj županiji, kojim su uz učenike bili obuhvaćeni i roditelji te konobari, trgovci, policajci i druge relevantne skupine, pokazalo je kako ne treba biti opterećen nekim predrasudama i „vječnim istinama“, koje to u suštini nisu. Tako je ustanovljeno da ne piju samo djeca iz socijalno deprivilegiranih slojeva, nego i odlični učenici iz sređenih obitelji. Pokazalo se i da bavljenje sportom nije samo po sebi faktor dodatnog osiguranja od neprimjerenog ponašanja, jer mnogi

mladi sportaši nakon treninga ili natjecanja odlaze nešto popiti. Pritom je upozoreno na uvriježeno povezivanje reklama i najava velikih sportskih natjecanja s raznim alkoholnim pićima, ponajviše s pivom, koje se u nas posve udomaćilo. Na pojačano pijenje kod mladih utječu i faktori poput sve češćih posjeta kladionica, te kasni i neograničeni večernji izlasci. Tu je i zakonska zabrana prodaje alkoholnih pića maloljetnicima, koje se rijetko tko pridržava te nezainteresiranost roditelja načinom provođenja slobodnog vremena njihove djece i društva u kojem se kreću. Sve skupa vodi poraznoj spoznaji da svaki treći učenik i svaka peta učenica u sedmim i osmim razredima osnovne škole već imaju iskustva s pijenjem alkohola, da su mnogi probali marihuanu, a neki i jače droge, te da i sami mogućnost nabave alkohola i droga ocjenjuju riječima – „bez problema“.

U Školi narodnog zdravlja „Andrija Štampar“ održana je 15. siječnja 2009. godine radionica „Mladi i alkohol“ na kojoj su sudionici iz više županijskih i gradskih zdravstvenih i edukacijskih ustanova ukazali na uočeni problem i prikazali dosadašnje

djelovanje na njegovu smanjenju i prevenciji. Istaknuta je potreba unapređenja komunikacije i povjerenje između roditelja i djece, a posebno naglašeno da s djecom valja razgovarati kada god pokažu potrebu za kontaktom, kako bi bilo dobro pokušati shvatiti njihov način razmišljanja, prihvatiti ih kao ravnopravne sugovornike i ne odbiti niti jednu temu o kojoj žele razgovarati. Uz česte roditeljske prigovore i pokude, valjalo bi pohvaliti dijete kada god za to ima opravdana razloga. I, naravno, valjalo bi svome djetetu poslušiti kao dobar i uzoran primjer za ponašanja i odnose u svakodnevnom životu. Djeca bi, s druge strane, morala izbjegavati odnos prema roditeljima kao neprijateljima, razumjeti njihove stavove i opredjeljenja i preuzeti na sebe svoj dio odgovornosti u školi i kod kuće.

No, uz djecu i roditelje u preventivne programa treba uključiti i sve druge članove zajednice, koje valja dodatno educirati. Možda su najučinkovitiji oni pripadnici mlade generacije koji i sami, unutar svojih udruga, edukativno i preventivno djeluju među vršnjacima.

Duško Popović